

STRATEGIA

**Institutului de
Standardizare
din Moldova
privind protecția
dreptului de autor
asupra standardelor**

2026

www.standard.md
www.shop.standard.md

INTRODUCERE

1.1 Scurtă prezentare a protecției dreptului de autor asupra standardelor

Protecția dreptului de autor asupra standardelor reprezintă un principiu fundamental al sistemului național, european și internațional de standardizare. Standardele sunt considerate opere științifice și beneficiază de protecția dreptului de autor, iar utilizarea, reproducerea și difuzarea acestora se realizează în condițiile stabilite de legislația în vigoare și de regulile organizațiilor de standardizare.

În Republica Moldova, protecția dreptului de autor asupra standardelor este reglementată prin Legea nr. 20/2016 privind standardizarea națională și Legea nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe. Dreptul de autor asupra standardelor moldovenești aparține Institutului de Standardizare din Moldova (ISM), care asigură respectarea și valorificarea acestuia, inclusiv pentru standardele europene și internaționale administrate în conformitate cu acordurile și regulile organizațiilor de standardizare.

În contextul integrării sistemului național de standardizare în sistemul european, protecția dreptului de autor asupra standardelor constituie o condiție esențială pentru menținerea încrederii partenerilor internaționali, asigurarea accesului legal la standarde și susținerea dezvoltării unui sistem de standardizare durabil.

1.2 Necesitatea elaborării Strategiei

Prezenta Strategie stabilește cadrul instituțional pentru promovarea, protejarea și respectarea dreptului de autor asupra standardelor gestionate de Institutul de Standardizare din Moldova.

Elaborarea Strategiei este determinată de necesitatea consolidării unui mecanism unitar de prevenire, identificare și gestionare a situațiilor de încălcare a dreptului de autor, precum și de creșterea nivelului de conștientizare în rândul utilizatorilor de standarde și al altor părți interesate cu privire la utilizarea legală a standardelor.

Strategia urmărește dezvoltarea unei abordări bazate, în primul rând, pe informare, prevenire și conformare voluntară, contribuind la protejarea patrimoniului intelectual al standardelor și la respectarea obligațiilor asumate de ISM în cadrul organizațiilor europene și internaționale de standardizare. Implementarea măsurilor prevăzute în Strategie va contribui la consolidarea respectării dreptului de autor asupra standardelor și la asigurarea unui acces legal și responsabil la acestea.

1.3 Reglementarea protecției dreptului de autor

Protecția dreptului de autor asupra standardelor se realizează în conformitate cu legislația națională, tratatele internaționale în domeniul dreptului de autor și documentele de referință ale organizațiilor europene și internaționale de standardizare, după cum urmează:

1.3.1 Convenții internaționale

În domeniul protecției dreptului de autor sunt aplicabile următoarele convenții internaționale la care Republica Moldova este parte:

- **Convenția Mondială cu privire la drepturile de autor din 6 septembrie 1952**, pusă în aplicare prin Hotărârea Parlamentului nr. 1318 din 02.03.1993 privind aderarea Republicii Moldova la unele convenții internaționale și reflectată în prevederile Legii nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe.
- **Acordul Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale (OMPI)** privind dreptul de autor, adoptat la 20 decembrie 1996, ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1452 din 28.01.1998 pentru ratificarea unor acorduri ale Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale.
- **Convenția de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice (1886)**, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 511-XIII din 22.06.1995.

1.3.2 Legislația națională

Principalele acte normative care reglementează protecția dreptului de autor asupra standardelor sunt:

- **Legea nr. 20/2016** privind standardizarea națională, care stabilește statutul juridic al standardelor naționale, drepturile Institutului de Standardizare din Moldova și atribuțiile acestuia în domeniul standardizării.
- **Legea nr. 230/2022** privind dreptul de autor și drepturile conexe, care reglementează protecția juridică a operelor și exercitarea drepturilor patrimoniale și morale ale titularilor dreptului de autor.
- **Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008**, care stabilește răspunderea pentru încălcarea dreptului de autor și a drepturilor conexe.

1.3.3 Reguli de standardizare internaționale

În activitatea de protecție a dreptului de autor asupra standardelor sunt aplicabile și documentele elaborate de organizațiile internaționale de standardizare, în special:

- **ISO POCOSA** – Policy on Distribution and Reproduction of ISO Publications and Copyright Protection, care stabilește regulile privind distribuirea, reproducerea și protecția dreptului de autor asupra publicațiilor ISO. Aplicarea acestor reguli derivă din statutul Republicii Moldova în cadrul Organizației Internaționale de Standardizare (ISO), dobândit prin Hotărârea Parlamentului nr. 596-XIII din 03.10.1995 privind aderarea Republicii Moldova la ISO.

1.3.4 Documente și reguli ale organizațiilor europene de standardizare

Protecția dreptului de autor asupra standardelor europene se realizează și în conformitate cu documentele și regulile adoptate de CEN și CENELEC, inclusiv:

- **CEN/CENELEC Internal Regulations – Part 2** – Common Rules for Standardization Work;
- **CEN/CENELEC Guide 10** – Dissemination, Sales and Copyright Policy.

Aplicarea acestor documente este asigurată în baza acordurilor privind statutul de membru dețin de ISM în cadrul organizațiilor europene de standardizare CEN și CENELEC.

1.3.5 Reguli naționale de standardizare

Protecția dreptului de autor asupra standardelor este reflectată și în regulile naționale de standardizare, în special:

- **RS 1:2025** „Elaborarea standardelor moldovenești”, care prevede obligația autorului propunerii de standard de a identifica existența eventualelor drepturi de proprietate intelectuală asociate obiectului standardizării și de a informa comitetul tehnic despre acestea încă de la începutul procesului de elaborare sau revizuire, cu respectarea prevederilor Ghidului CEN/CENELEC 8.

- **RS 6:2025** „Forma de prezentare a standardelor moldovenești”, care stabilește elementele obligatorii privind identificarea dreptului de autor pe standardele moldovenești, inclusiv utilizarea semnului copyright, indicarea titularului dreptului de autor și includerea mențiunii privind interdicția reproducerii și utilizării integrale sau parțiale a standardului fără acordul scris al Institutului de Standardizare din Moldova.

1.4 Dreptul de autor asupra standardelor și Ghidul CEN/CENELEC 22

Protecția dreptului de autor asupra standardelor reprezintă una dintre cerințele prevăzute de documentele CEN și CENELEC privind organizarea și funcționarea organismelor naționale de standardizare.

Institutul de Standardizare din Moldova dispune de cadrul juridic și normativ necesar pentru asigurarea protecției dreptului de autor asupra standardelor. Totodată, este necesară aplicarea unor mecanisme instituționale unitare pentru prevenirea, identificarea și tratarea situațiilor de încălcare a dreptului de autor, în conformitate cu legislația națională și cu regulile organizațiilor europene și internaționale de standardizare.

Prezenta Strategie stabilește direcțiile de acțiune și măsurile necesare pentru consolidarea protecției dreptului de autor asupra standardelor administrate de ISM.

1.5 Coordonarea implementării Strategiei

Implementarea prezentei Strategii este coordonată de persoanele responsabile de gestionare procesului din cadrul Institutului de Standardizare din Moldova, ce vor asigura monitorizarea și direcționarea activităților privind protecția dreptului de autor asupra standardelor.

Aplicarea Strategiei presupune implicarea tuturor subdiviziunilor și angajaților ISM, fiecare în limitele competențelor sale, în promovarea și respectarea principiilor privind protecția dreptului de autor.

În vederea implementării Strategiei, ISM va continua:

- dezvoltarea nivelului de conștientizare și instruire a personalului;
- elaborarea și diseminarea materialelor informative;
- promovarea protecției dreptului de autor în cadrul activităților și evenimentelor organizate de ISM sau cu participarea acestuia;
- identificarea, documentarea și gestionarea situațiilor de posibilă încălcare a dreptului de autor asupra standardelor.

Acțiunile necesare implementării Strategiei sunt prevăzute în capitolele următoare și sunt revizuite periodic în funcție de evoluția cadrului normativ și a practicilor organizațiilor europene și internaționale de standardizare.

1.6 Acțiuni preventive și corective

Acțiuni preventive	
Instrument	Descriere
Monitorizarea respectării dreptului de autor	Analizarea continuă a gradului de respectare a dreptului de autor asupra standardelor și identificarea situațiilor de utilizare neautorizată. Acțiunea are la bază corelarea informațiilor disponibile privind utilizarea standardelor cu evidența comercializării acestora.
Informarea, promovarea și conștientizarea utilizatorilor	Promovarea respectării dreptului de autor prin: • Elaborarea și distribuirea materialelor informative; • Promovarea subiectului în cadrul evenimentelor organizate de ISM sau cu participarea acestuia; • Publicarea informațiilor pe pagina web a ISM privind dreptul de autor asupra standardelor; • Includerea în oferte, contracte și conturi a unor notificări privind protecția dreptului de autor și interdicția reproducerii neautorizate.
Parteneriate instituționale	Sporirea cooperării cu autorități publice, organisme de evaluare a conformității, organisme de certificare și alte organizații relevante în vederea promovării respectării dreptului de autor asupra standardelor.
Schimb de experiență	Cooperarea cu organizațiile europene și internaționale de standardizare și cu organismele naționale de standardizare pentru schimbul de bune practici în domeniul protecției dreptului de autor.
Acțiuni corective	
Instrument	Descriere
Conformare voluntară	Informarea persoanelor sau entităților la care au fost identificate situații de utilizare neautorizată a standardelor și oferirea posibilității de conformare legală prin achiziționarea acestora.
Sesizarea autorităților competente	Sesizarea autorităților competente în cazurile în care sunt constatate încălcări ale dreptului de autor asupra standardelor, în conformitate cu legislația aplicabilă.
Acționarea în instanțele de judecată	Inițierea acțiunilor extrajudiciare și judiciare pentru protejarea drepturilor legale ale ISM, atunci când gravitatea încălcării justifică această măsură.

**Republica Moldova,
mun. Chișinău,
str. E. Coca, 28**